

videbb szárrésze van. A hosszan elhúzódó, majd derékszögben meghajló kettős épület-szár (vagy - szárny) pedig sajátosan lehatárolt udvar-részt zár le a forgalmas főutca felé, ahonnan különben egy étterem gazdasági részlegének lapos tetejű tömbje is hátranyúl. Jelentőségteljes élettér ez, amelyet a megfelelő aprólékosággal felidézni - ennyi év után - ugyan nem könnyű, látomásos elnagyoltságban feledni mégsem lehet. Nem, és a hátsó szomszédháznak a foghíjas utcafront vonalából kiugró rombuszát sem volna illendő elhanyagolni, amitől majdnem minden a fél udvar a naptűzés fonákja lesz. S még csak ez után kerül kameravégre a vegyesbolt északi, mindig hűvös, árkaos raktársora. Néhány szeszélyesen hátrahagyott szemétdörrel. A gátfutásban közlekedő fény közöttük, a többszörös tárgytakarások szabálytalan „szőnyegek” között, amint a túl melegre hevült világos betoncsíkok fehérén imbolyog. Maga az ötemeletes bérházmonstrum, mint a hűvösség hegye. Majd oldalt-mellette-fent az is, de jóval alacsonyabban - a Park étteremben. Ami az. Lapijával és élével egymásra helyezett téglatekék tömkelege, itt-ott üres közökkel: kémények. Kis dobozok egy nagy fekvő dobozra rakva. Lapos tető; leginkább villogó kősvatag, máshol mohosan sóhajtó sötétkamra. Macskák és gyerekek búvóhelye. Végül a szellőzők félkör alakban felcsapó kürtöi.

Micsoda véletlenek (és persze szerencsék) vannak, még talán te sem gondolnád, aki pedig olyan sokat tudsz, majdnem mindent. (S akinek lényegében kezébe adott és - egyúttal - vett értelmi-érzelmi kulcsa van a dolgokhoz úgy a lenti mint a fenti szférában, én bátyám!) Egy író, név szerint Zsávolya Zoltán szintén járt ebben a mi udvarunkban. S - nyilvánvalóan - nemhogy pusztán járt, de meg is énekelte egyik művében ezt a környezetet, szépen megspórolva nekem a fáradtságot a leírás mizériájában. Igaz, Zsávolya a közelében közelebbről látszik ismerni egy-két embert meg történetét, még a ház-mestert is emlegeti, sőt annak rokonát, bizonyos Irénkét is képbe hozza. Ugyanakkor a körülményekből szintúgy nyilvánvaló, hogy ez utóbbit jóval későbbi életszakaszában ábrázolja vagy inkább csak emlegeti, mint amikor mi ismertük. De félreismerhetetlenül Killer Laciék egykori udvaráról beszél a fickó, és egyértelműen dolgozik egy Irénke nevű elmosódott, árnyékszerű mellékfigurával is, akit a narrátor, a házmes-

ter-asszony barátságosan, bensőséggel szólít meg, bár közben igyekszik tőle szabadulni: „Az árnyékok udvarára néztem, mint ahogy most is annak szemlélésébe fogok burkolózni, miután elballagtál, kedves húgocskám.” Hm, húgocska, hát igen. Tizenvalahány évvel a mi ismeretségünk kezdete után, amikor a kilencvenes évtized közepén Bobby átmeneti meghalásához érkezett a Dallas-film magyarországi sugárzásfolyama (Zsávolya novellája ebben az időpillanatban játszódik), Mataticsné, a ház-mester még mindig „kedves húgocskának” nevezi a mi Irénünket (ki másra gondolhatnék?!). Pedig aki 1982-ben volt tizenhat, az a Dallas „idején” már a harmincat verdeste. Mire következzetek mindebből? Ekkora lenne az asszonyi hiúság? Vagy éppen Mataticsné lett légyen olyan matuzsálem, akinek egy harminc éves nő a *kishúga*? Előfordulhat.

Ez a Zsávolya, mindenestre, tudhatott valamit (valami komolyat az életről-halálról), Péter bátyám. Megérintette, láthatóan egzisztenciálisan foglalkoztatta őt az az udvar, amely valamikori életterünkkel azonos. Annyira mániákusan merült bele a témába, hogy szinte félni kezdek tőle, nem ismer-e valamit további viselt dolgainkból is? Akárhogy van, kétségtelenül kiderül „elkötelezettsége”, bulldogszerű témakitartása a következő részletből, amelyben - persze, formálisan Matatics Dezsőné szájába adva - megint az árnyékokkal, tehát végső soron az udvar, a bázis (nekünk az igazi kezdet!) hangulatával, ha tetszik: belső szerkezetével foglalkozik:

„... az utóbbi időben állandóan - legalábbis egyre gyakrabban - az árnyékok elvont, köznapion titokzatos mintázatára vagy mechanizmusába szoktam tekinteni. Miképpen csavaródnak (maguktól), rövidülnek és nyúlnak meg, rendeződnek reggeltől estig a Napisten magasban utazó, kardjokkal láthatatlanul hadonászó aranylovasainak földet seprő páncéllökönydarabjaiként, és hogyan zökentenek tovább egymásba kapcsolódó fogazottságukkal egy-egy verőfényes délutánt.”

Délutánt?, napot?, hetet?, hónapot?, évet? - igen: éveket. Évek teltek el, hosszú évek a kezdetektől számítva; felhorgadt és nyomban elködlött az idő cselekménye (mint egy roppant délibábtorony), és most az van, ami van, Péter bátyám.

Barna T. Attila A RÉVNÉL

K. Gy.-nek

a Dunán lomhán imbolygó komp dadog
reflektorfényben a börtönudvar sóhajt
priccsen álmatlanul forgolódo rabok
hallgatják a nótát rekedt ordítózás az
örtorony átbámul a falon részegen
verekszenek a bokrok árnyai a kocsmá
szeme vérben forog omlik a fallal a
húgy gőzölög mint félelem Dezső bá
húzza hogy akácos az út a hegedűhang
dülöngél a víz felett üres poharak
egymásnak esnek a kutyák kórusa kíséri
vonyitva késpenge villan - a Hold
recsegve hasad az ég fekete inge
kibuggyan a hajnal véresen.